दोऱ्याचे सात रीळ

एक क्वान्ज़ा कहाणी

एंजेला शेल्फ मेडेयरिस, चित्र: डेनियल मिनटर

दोऱ्याचे सात रीळ

एक क्वान्ज़ा कहाणी

एंजेला शेल्फ मेडेयरिस, चित्र: डेनियल मिनटर

मराठी: अश्विनी बर्वे

कथा क्वान्झासाठी लिहिली होती. क्वान्झा हा आफ्रिकन वंशाचा सांस्कृतिक उत्सव आहे जो युनायटेड स्टेट्समध्ये उद्भवला आणि आता जगभरात साजरा केला जातो. कॉलेजचे प्राध्यापक डॉ. मौलाना करेंगा यांनी १९६६ मध्ये या महोत्सवाची संकल्पना मांडली होती. क्वान्झा हा स्वाहिली शब्द आहे ज्याचा अर्थ “पहिले फळ" असा होतो. आफ्रिकेतील प्राचीन कापणीच्या पद्धती आणि सणांच्या आधारे त्यांनी या उत्सवाची रचना केली होती. अमेरिकेत स्थायिक झालेल्या आफ्रिकन वंशाच्या लोकांना त्यांच्या गौरवशाली भूतकाळाबद्दल अभिमान वाटेल आणि उज्ज्वल भविष्यासाठी योजना आखता येईल अशा उत्सवाची गरज आहे असे त्याला वाटले. २६ डिसेंबर ते १ जानेवारी दरम्यान क्वांझा साजरा केला जातो. हा धार्मिक सण नाही किंवा कोणत्याही शूर योद्ध्याच्या सन्मानार्थ साजरा केला जात नाही. ही अशी वेळ आहे जेव्हा आफ्रिकन वंशाचे लोक त्यांच्या पूर्वजांचा वारसा आणि परंपरा लक्षात ठेवण्यासाठी आणि त्यांचा सन्मान करण्यासाठी एकत्र येतात. उत्सवादरम्यान लोक एकत्र येऊन समाज सुधारण्याची शपथ घेतात.डॉ. करेंगा यांनी फळे आणि भाज्यांसह क्वांजासाठी काही खास चिन्हे तयार केली आहेत. क्वांझा उत्सवादरम्यान, लोक सात रंगाच्या मेणबत्त्या लावतात – एका वेळी, तीन लाल आणि तीन हिरव्या. या मेणबत्त्या Nguzo Sabah म्हणजेच "सात तत्त्वे" चे प्रतीक आहेत. या सात तत्त्वांचे स्मरण, चर्चा आणि पालन सणाचे सात दिवस आणि वर्षभर केले जाते. हे सात नियम आहेत:

उमोजो (उमोजा)एकता - कुटुंब, समाज आणि राष्ट्रात एकता टिकवून ठेवण्याचा प्रयत्न.

कुजीचागुलियाआत्मनिर्णय - इतरांद्वारे परिभाषित करण्याऐवजी स्वतःची व्याख्या करणे आणि स्वतःसाठी बोलणे.

UJIMA सामूहिक जबाबदारी-स्वतःच्या समाजाची काळजी घेणे आणि इतरांच्या समस्यांना स्वतःच्या समस्या समजून त्या सोडवण्याचा प्रयत्न करणे. उजमा (उजामा)

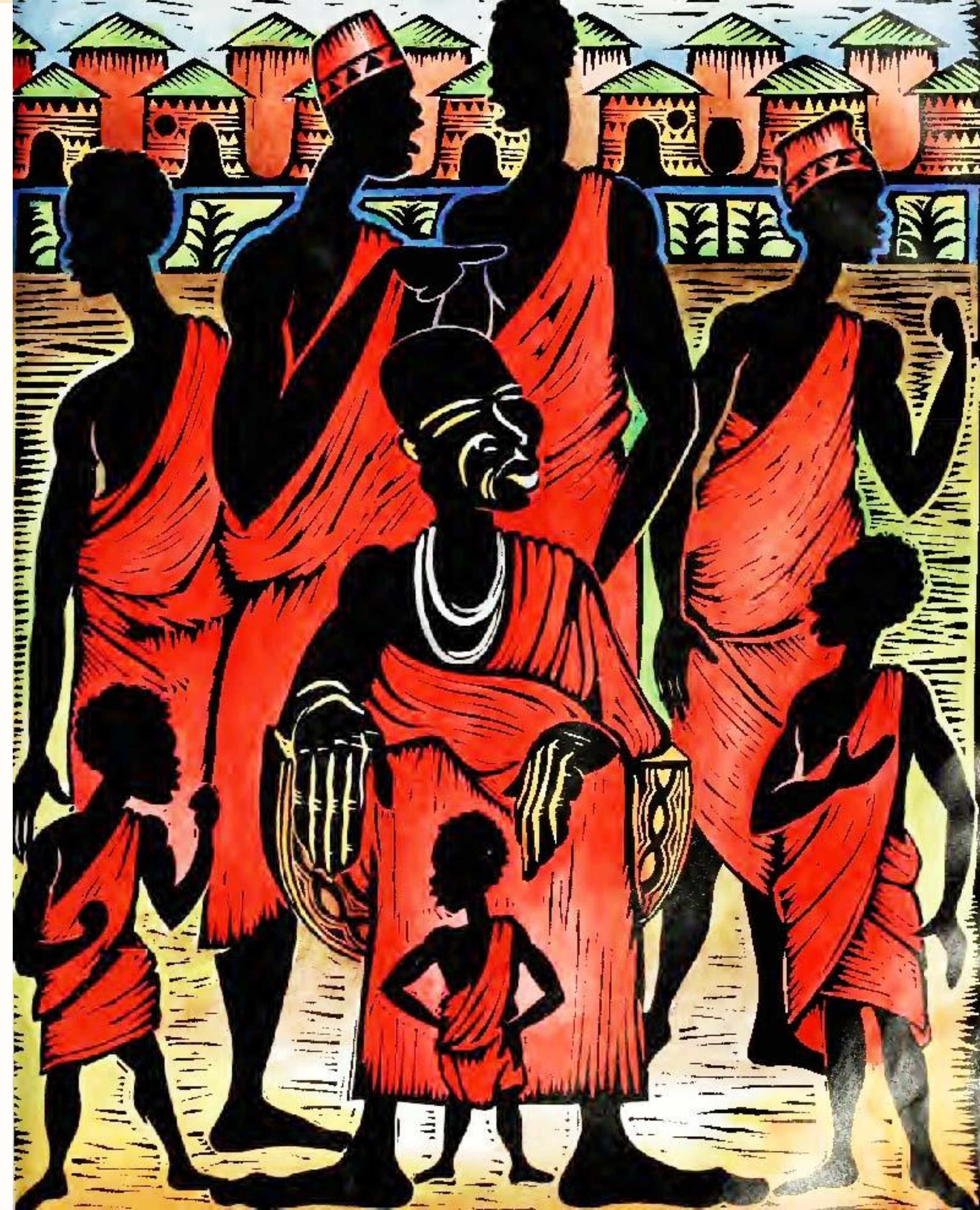
सहकारी अर्थव्यवस्था - तुमच्या स्वत:च्या व्यावसायिक संस्था निर्माण करणे आणि त्यांच्याकडून एकत्रितपणे लाभ मिळवणे.

निया (NIA) मिशन: आपला समाज एकत्र करणे आणि तयार करणे जेणेकरून लोक त्यांची पारंपारिक प्रतिष्ठा परत मिळवू शकतील.

कुंभसर्जनशीलता - नेहमी काहीतरी नवीन आणि चांगले करण्याचा प्रयत्न करत राहा जेणेकरुन लोक आपल्याला वारशाने मिळालेल्या समाजापेक्षा एक चांगला समाज मागे सोडतील.

इमानी आपल्या लोकांवर, पालकांवर, नेत्यांवर विश्वास ठेवणे, आपण योग्य मार्गावर चाललो आहोत आणि या संघर्षात नक्कीच यशस्वी होऊ. या कथेत सात तत्त्वे दडलेली आहेत. आपण शोधू शकता?

आफ्रिकेतील घाना देशामधील एका छोट्याशा गावात एक म्हातारा राहत होता ज्याला सात मुलगे होते. पत्नीच्या मृत्यूनंतर, वृद्ध माणसाने आपल्या मुलांची काळजी घेतली. ते आपल्या मुलांसाठी वडील आणि आई दोघेही होते. सर्व भाऊ आकर्षक तरुण होते. त्याचे हात योद्धाच्या भाल्यासारखे लांब आणि मजबूत होते. पण त्यांनी वडिलांची फार निराशा केली. सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत त्यांच्या छोट्याशा घरात सात भावांच्या भांडणाचे आवाज सतत येत असत.

सूर्योदयाबरोबर नवीन दिवस उगवताच सर्व भाऊ वाद घालू लागले. संपूर्ण सकाळ ते पिकांची काळजी कशी घ्यायची यावर चर्चा करण्यात घालवायचे. ते दुपारभर हवामानावर वाद घालायचे. “खूप गरम आहे,” मधला मुलगा म्हणाला.“नाही – थंड वारा वाहत आहे,” दुसरा मुलगा म्हणाला.

घरी कधी जायचे याविषयी त्यांच्यात संध्याकाळभर चर्चा होत असे “लवकरच अंधार होईल,” धाकटा मुलगा म्हणाला, “आपण ही रांग संपवून घरी जाऊ या. उद्या नवीन रांग सुरू होईल.” “नाही, काम इतक्या लवकर संपवायला नको,” तिसरा मुलगा ओरडला.“ सूर्य मावळत आहे हे तुला दिसत नाही का?" सहावा मुलगा ओरडला.

आणि पृथ्वीवर चंद्र उगवेपर्यंत आणि आकाशात तारे चमकू लागेपर्यंत हे चालू राहत असे. जेवणाच्या वेळी, रस्सा थंड होईपर्यंत आणि फुफू (एक प्रकारचा डिश) कडक होईपर्यंत सर्व भाऊ भांडत असत.

"तुम्ही त्याला जास्त दिले आणि मला कमी,"

तिसरा मुलगा तक्रार करे.

"मी अन्न समान वाटले आहे," त्याचे वडील म्हणायचे.

“इतक्या कमी अन्नाने मी उपाशी राहीन,” धाकट्याने तक्रार करत असे.

“तुला ते खायचे नसेल तर मी खाईन,” थोरला म्हणे. तो भावाच्या ताटातून मूठभर मांस उचले. "लोभी होऊ नका!" सर्वात धाकटा ओरडला. आणि रोज रात्री ते असे भांडायचे. अनेक वेळा रात्रीचे जेवण संपेपर्यंत सकाळ झालेली असे.

एका दुःखद दिवशी त्याच्या वृद्ध वडिलांचे निधन झाले आणि त्याचा मृतदेह जमिनीत गाडला गेला. दुसऱ्या दिवशी सूर्योदयाच्या वेळी गावप्रमुखाने त्या सात भावांना आपल्याकडे बोलावले.

“तुमच्या वडिलांनी तुमच्या सर्वांसाठी वडिलोपार्जित संपत्ती ठेवली आहे,” प्रमुख म्हणाला.

प्रधानाचे म्हणणे ऐकून पुत्र आपापसात कुजबुज करू लागले.

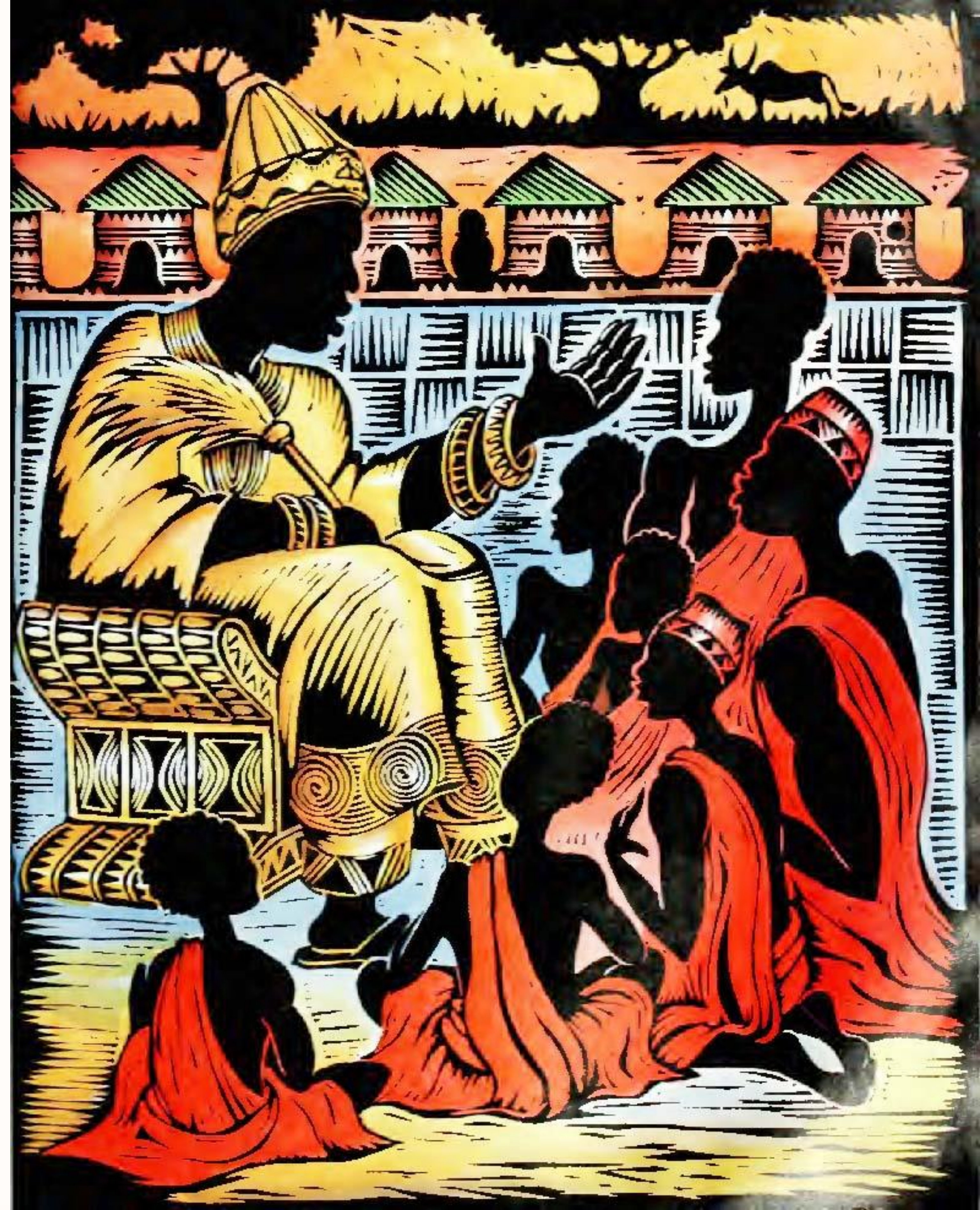
"मला माहित आहे की माझ्या वडिलांनी त्यांची सर्व संपत्ती माझ्यासाठी ठेवली असेल कारण मी त्यांचा मोठा मुलगा आहे," मोठा मुलगा म्हणाला.

“मला माहित आहे की माझ्या वडिलांनी त्यांची सर्व संपत्ती माझ्यासाठी ठेवली असेल कारण मी त्यांचा सर्वात धाकटा मुलगा आहे,” धाकटा मुलगा म्हणाला.

"त्याने हे सर्व माझ्यासाठी ठेवले असेल," मधला मुलगा म्हणाला. "मला माहित आहे की मी त्याचा आवडता होतो.“

"ईईह!" दुसरा मुलगा म्हणाला. "मी सर्वकाही होतो!"भाऊ एकमेकांवर ओरडून एकमेकांना धक्काबुक्की करू लागले. लवकरच ते सर्वजण जमिनीवर लोळू लागले आणि एकमेकांनां लाथा-बुक्क्यांनी मारू लागले.

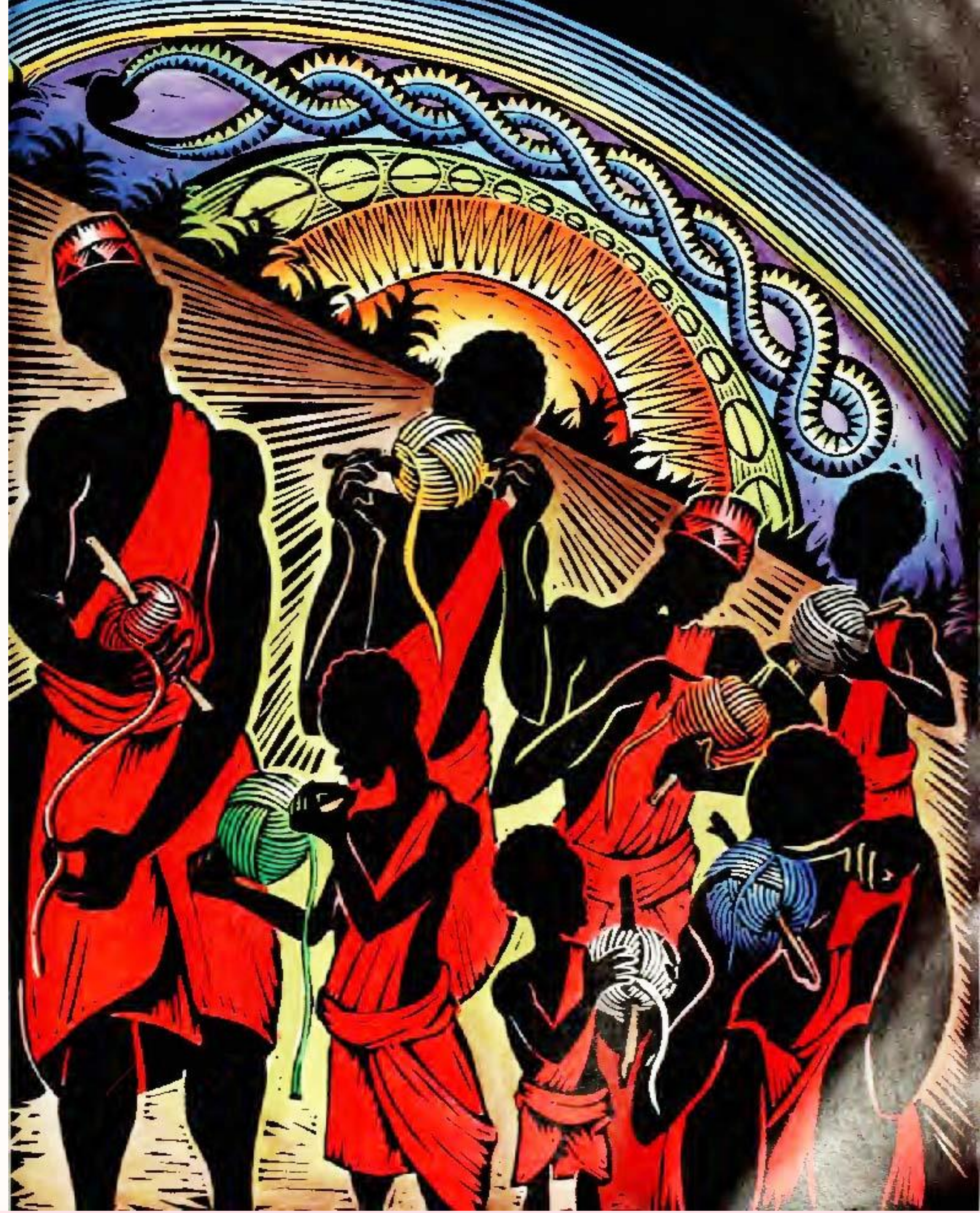
“थांबा, आत्ता, लढणे थांबवा!" प्रमुख हळू आवाजात म्हणाला. भावांनी लगेच भांडण थांबवले. त्यांनी त्यांच्या कपड्यांवरील धूळ झटकली आणि एकमेकांकडे संशयाने पाहत प्रमुखासमोर बसले.

“तुझ्या वडिलांची सूचना आहे की त्यांची सर्व संपत्ती तुम्हा सात जणांमध्ये सारखीच विभागली जाईल,” प्रमुख म्हणाला.

“पण आधी, आज रात्री चंद्र उगवण्याआधी, तुम्ही या सात रेशमी धाग्यांचे सोन्यात रूपांतर करा. जर तुम्ही हे करू शकत नसाल तर तुम्हाला तुमच्या घरातून भिकाऱ्यांसारखे हाकलून दिले जाईल.”

मोठ्या भावाला निळा धागा मिळाला. दुसऱ्याला लाल धागा मिळाला. तिसऱ्याला पिवळा धागा आहे. मधल्याला एक नारिंगी धागा मिळाला. पाचव्याला हिरवा मिळाला. सहाव्याला काळा रंग आणि सर्वात धाकट्याला पांढरा मिळाला. सगळे भाऊ क्षणभर अवाक झाले.सरदार पुन्हा म्हणाले, “आता या क्षणापासून तुम्ही सर्वजण आपापसात भांडणार नाहीत, वाद घालणार नाहीत किंवा रागाच्या भरात एकमेकांशी भांडणार नाहीत. असे केल्यास तुमच्या वडिलांची सर्व संपत्ती गावातील गरीब लोकांमध्ये समान वाटली जाईल. आता लवकर जा, तुमच्याकडे फार कमी वेळ आहे.सर्व बांधवांनी सरांना वाकून नमस्कार केला आणि लगेच निघून गेले.

जेव्हा सात अशांती (घानामधील एका कुळाचे नाव) भाऊ त्यांच्या घरी पोहोचले तेव्हा एक विचित्र घटना घडली. ते एकमेकांच्या जवळ बसले आणि कोणीही इतरांना कठोर शब्द बोलले नाही."माझ्या भावांनो," काही वेळाने मोठा भाऊ म्हणाला, "आपण एकमेकांशी हातमिळवणी करू आणि आपापसात शांतता प्रस्थापित करू." "आता आपण कधीही आपापसात भांडणार नाही किंवा वाद घालणार नाही," धाकटा भाऊ म्हणाला.

भावांनी एकमेकांच्या हातावर हात ठेवले आणि ते घट्ट धरले. वर्षांनंतर त्यांच्या घरात शांतता आणि एकतेचे वातावरण निर्माण झाले."माझ्या भावांनो," तिसरा भाऊ म्हणाला, "आम्हाला भिकाऱ्यांसारखे घरातून हाकलून द्यावे असे आमच्या वडिलांना नक्कीच वाटले नसते.""मी सहमत आहे," मधला मुलगा म्हणाला. "माझा विश्वास आहे की रेशमाच्या धाग्यांचे सोन्यामध्ये रूपांतर करण्याचे काम अशक्य नाही म्हणूनच वडिलांनी ते आपल्यावर सोपवले आहे."

मोठा मुलगा म्हणाला, "हे शक्य आहे का, या धाग्यांमध्ये सोन्याचे छोटे तुकडे असतील?“ वर आकाशात सूर्य तळपत होता. सूर्याची किरणे त्याच्या झोपडीत येत होती. प्रत्येक भावाने आपल्या दोऱ्याचे रीळ उचलून त्याकडे पाहिले. सुंदर रंगीत धागे सूर्यप्रकाशात चमकू लागले. पण त्या धाग्यांमध्ये सोन्याचे तुकडे नव्हते. सहावा भाऊ म्हणाला, “मला याबद्दल शंका आहे, माझ्या भावा, पण ती चांगली कल्पना आहे असे वाटले.”

“धन्यवाद, भाऊ,” थोरला म्हणाला.

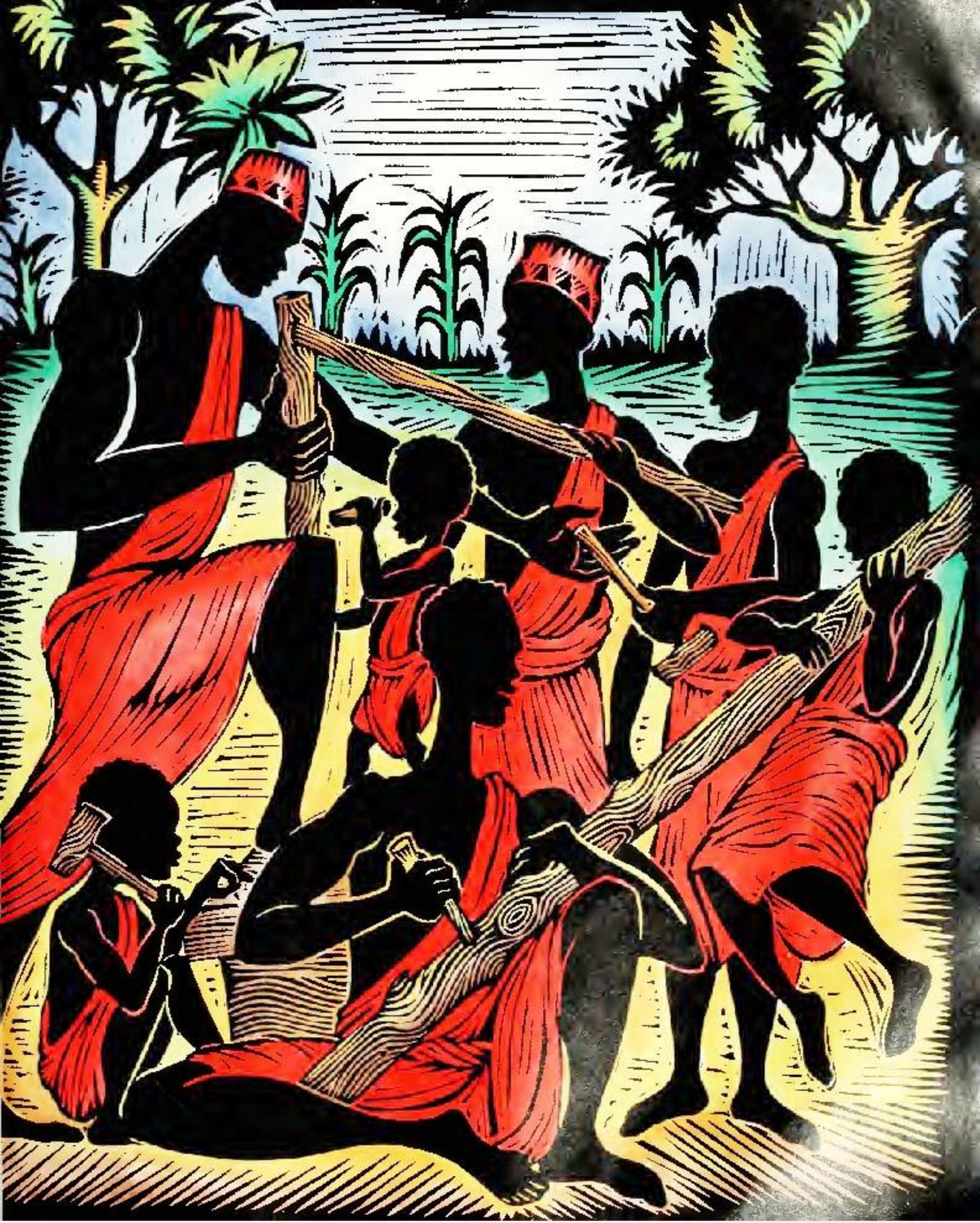

सर्वात धाकटा म्हणाला, “हे शक्य आहे का या धाग्यांपासून काही बनवून सोन्याच्या रूपात पैसे कमावता येतील?” “कदाचित,” थोरला म्हणाला, “आपण या धाग्यांपासून कपडे बनवू शकतो आणि ते विकू शकतो. मला विश्वास आहे की आपण हे करू शकतो.” "ही चांगली योजना आहे," मंझले म्हणाला, "पण आपल्याकडे एका रंगाचा एक बोल्ट (कापडाचे मोजमाप) कापड विणण्यासाठी पुरेसा धागा नाही.“ "आपण सर्व धागे एकत्र करून विणले तर," तिसरा मुलगा म्हणाला, "आणि अनेक रंगांचे कापड घेऊन विणले तर?“ “पण इथले लोक असे कपडे घालत नाहीत,” पाचवा म्हणाला, “आपण एकाच रंगाचे कपडे घालतो.” “आपण असे अनोखे कापड विणू,” दुसरा म्हणाला, “प्रत्येकालाच घालावेसे वाटेल असे ”

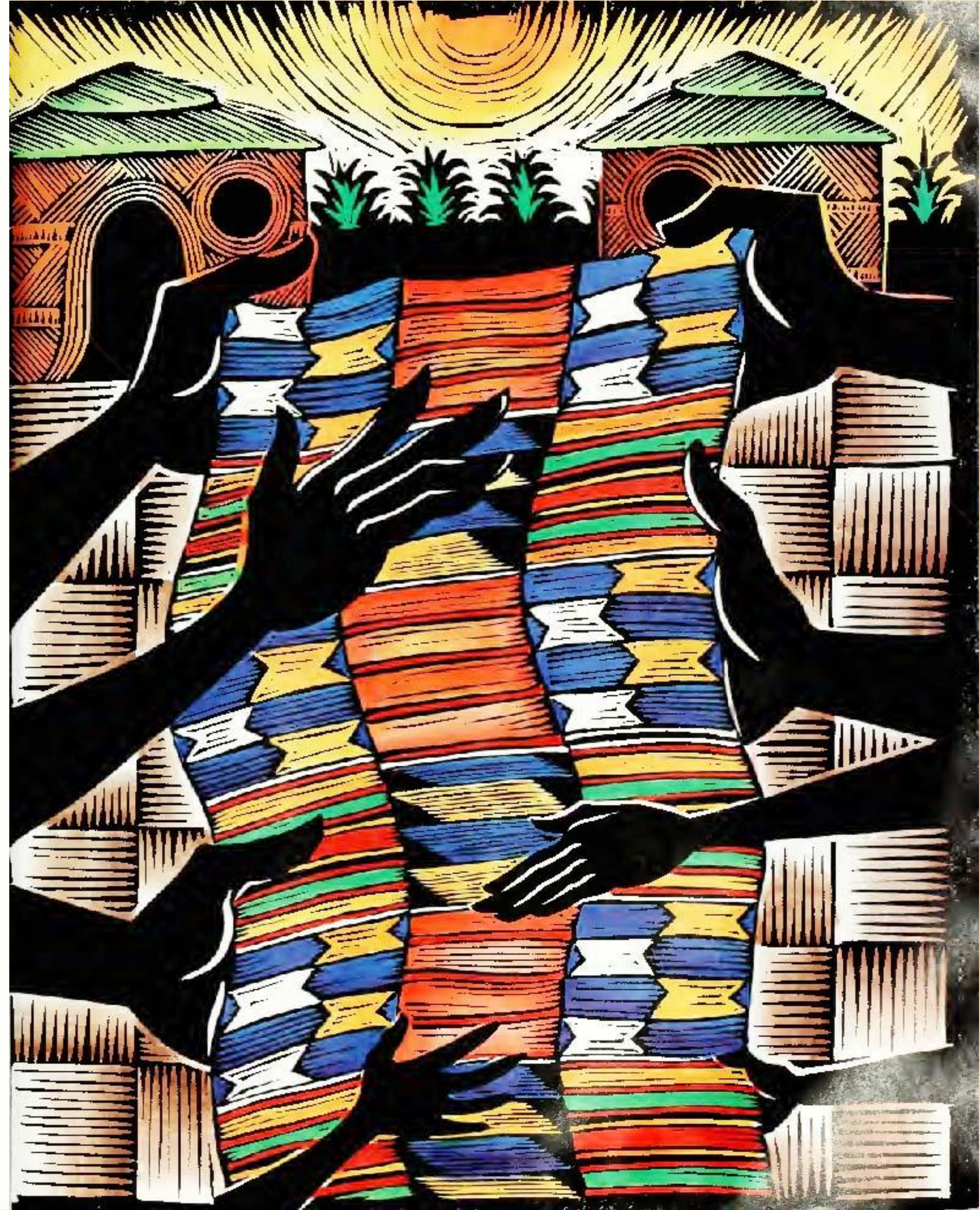
"माझ्या भावांनो," सहावा मुलगा म्हणाला, "जर आपण एकत्र काम केले तर आपण हे काम अधिक वेगाने करू शकू.“

"मला माहित आहे की आपण यशस्वी होऊ," मधला मुलगा म्हणाला.

सातही भाऊ एकत्र काम करू लागले. त्यांनी मिळून लूमसाठी लाकूड तोडले. धाकट्या भावांनी यंत्रमागाचे भाग धरले आणि मोठ्या भावांनी ते भाग एकत्र केले. आणि त्याप्रमाणे त्यांनी एक यंत्रमाग तयार केला.

मग एक एक करून ते कापड धाग्यांनी विणले. कपड्यांवर त्यांनी अनेक प्रकारचे नमुने बनवले. त्यावर पक्ष्यांच्या पंखांसारखे पट्टे आणि आकार होते. निळा, लाल, पिवळा, केशरी, हिरवा, काळा आणि पांढरा असे सर्व रंग त्यांनी वापरले. लवकरच भावांनी मिळून बहुरंगी कापडाचे अनेक तुकडे विणले.

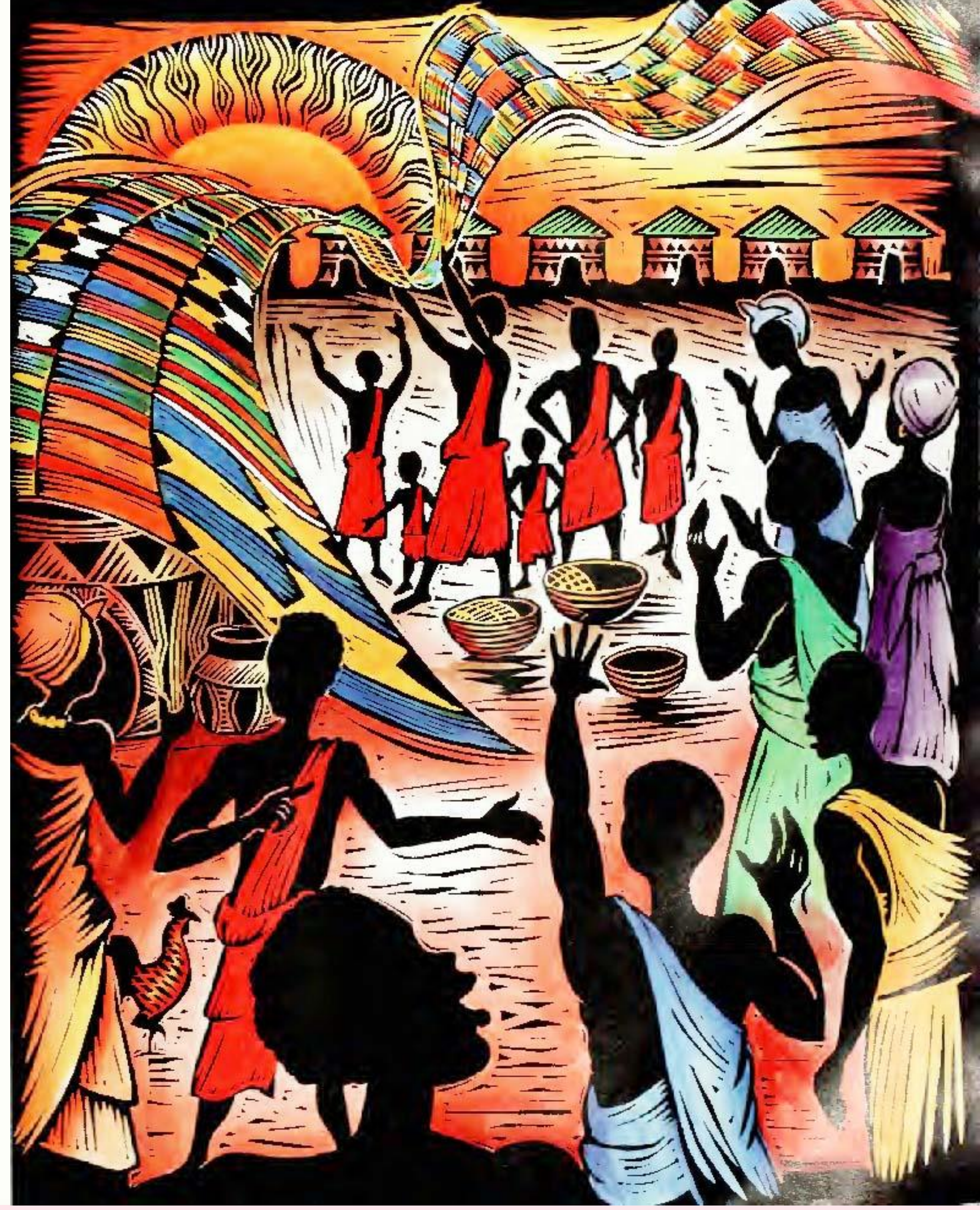

जेव्हा सर्व धागे वापरण्यात आले, तेव्हा सर्वजणांनी त्या सुंदर रंगीत कापडाच्या तुकड्याची घडी केली आणि ते कापड काळजीपूर्वक सात टोपल्यांमध्ये ठेवले आणि टोपल्या डोक्यावर उचलल्या.

सगळे भाऊ एका रांगेत चालायला लागले, थोरला पुढे आणि त्याच्या मागे धाकटे भाऊ. ते गावाकडे निघाले. सूर्याने हळूहळू आकाशात सोनेरी वाट तयार केली. धुळीच्या वाटेवरून ते जमेल तितक्या वेगाने चालत होते.

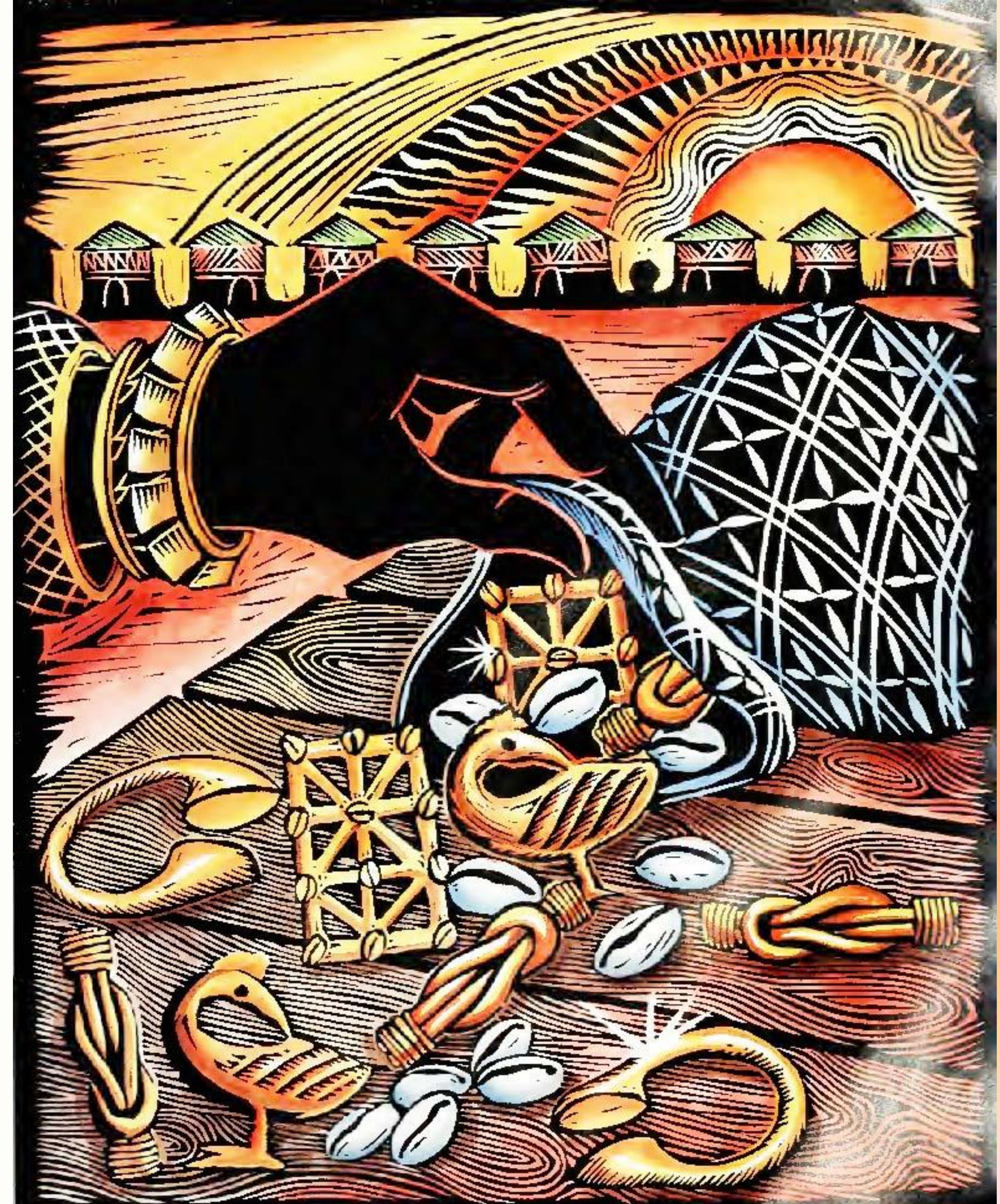
ते बाजारात पोहोचताच, सात भाऊ ओरडले, “या आणि जगातील सर्वात आश्चर्यकारक कापड खरेदी करा! या आणि जगातील सर्वात आश्चर्यकारक कापड खरेदी करा!” त्यांनी कापडाची घडी उलगडली आणि ते पसरवले जेणेकरून सर्वांना ते दिसेल. बहुरंगी कापड इंद्रधनुष्यासारखे चमकू लागले. सात भावांभोवती जमाव जमला. “अरे,” एक गावकरी म्हणाला, “इतके सुंदर कापड मी कधीच पाहिले नाही! त्याचा अनोखा नमुना पहा!”“अहो,” दुसरा म्हणाला, “संपूर्ण पृथ्वीवर याहून सुंदर कापड नाही! त्याची रचना पहा!”

सर्व भाऊ अभिमानाने हसले. तेवढ्यात अचानक, भव्य पोशाख घातलेला एक माणूस गर्दीतून बाहेर आला. सगळे थोडे आदराने मागे सरकले. तो राजाचा खजिनदार होता. त्याने हाताच्या तळहातावर कापड घासले. मग त्याने कापड उचलले आणि सूर्यप्रकाशात पाहिले. "किती सुंदर कापड आहे," तो बोटांनी कपड्याला स्पर्श करत म्हणाला. “राजासाठी ही एक अद्भुत भेट असेल! हे सर्व कापड मी घेईन!”

सात भाऊ आपापसात कुजबुजत बोलले. थोरला मुलगा म्हणाला, “राजासाठी कपडे, मग ते फक्त राजाच देऊ शकेल अशा किंमतीला विकत घेतले पाहिजे.” त्याची किंमत सोन्याच्या नाण्यांनी भरलेली पिशवी आहे.”

“विकत घेतले,” राजाचा खजिनदार म्हणाला. त्याने सोन्याच्या नाण्यांनी भरलेली पिशवी उघडली आणि सर्व नाणी साती भावांसमोर फेकून दिली.

सगळे भाऊ बाजारातून धावत सुटले आणि आपाल्या गावाच्या वाटेला लागले. चंदेरी चमकणारा चंद्र आकाशात दिसू लागला. धापा टाकत आणि घामाने भिजत ते प्रमुखाच्या झोपडीत पोहोचले आणि झोपडीसमोर नतमस्तक झाले.

“अरे, सर,” थोरला म्हणाला, “आम्ही धागे सोन्यात बदलले आहेत!”

प्रमुख आपल्या झोपडीतून बाहेर आला आणि एका स्टुलावर बसला.थोरल्या भावाने पिशवीतून सोने काढून मुख्यासमोर ठेवले ."तुम्ही आज एकमेकांशी भांडलात का? वाद घातला का?” प्रधानाने विचारले.“नाही, सर,” धाकट्याने उत्तर दिले,

“आम्ही एकत्र कामात इतके व्यस्त होतो की आम्ही आपापसात वादही घातला नाही किंवा भांडलो नाही.”

“म्हणजे तुमच्या वडिलांना तुम्हाला सर्वांना शिकवायचा होता तो धडा तुम्ही शिकलात,” प्रमुख म्हणाला.

"तुमच्या वडिलांचे जे काही होते ते आता तुमच्या मालकीचे आहे.“

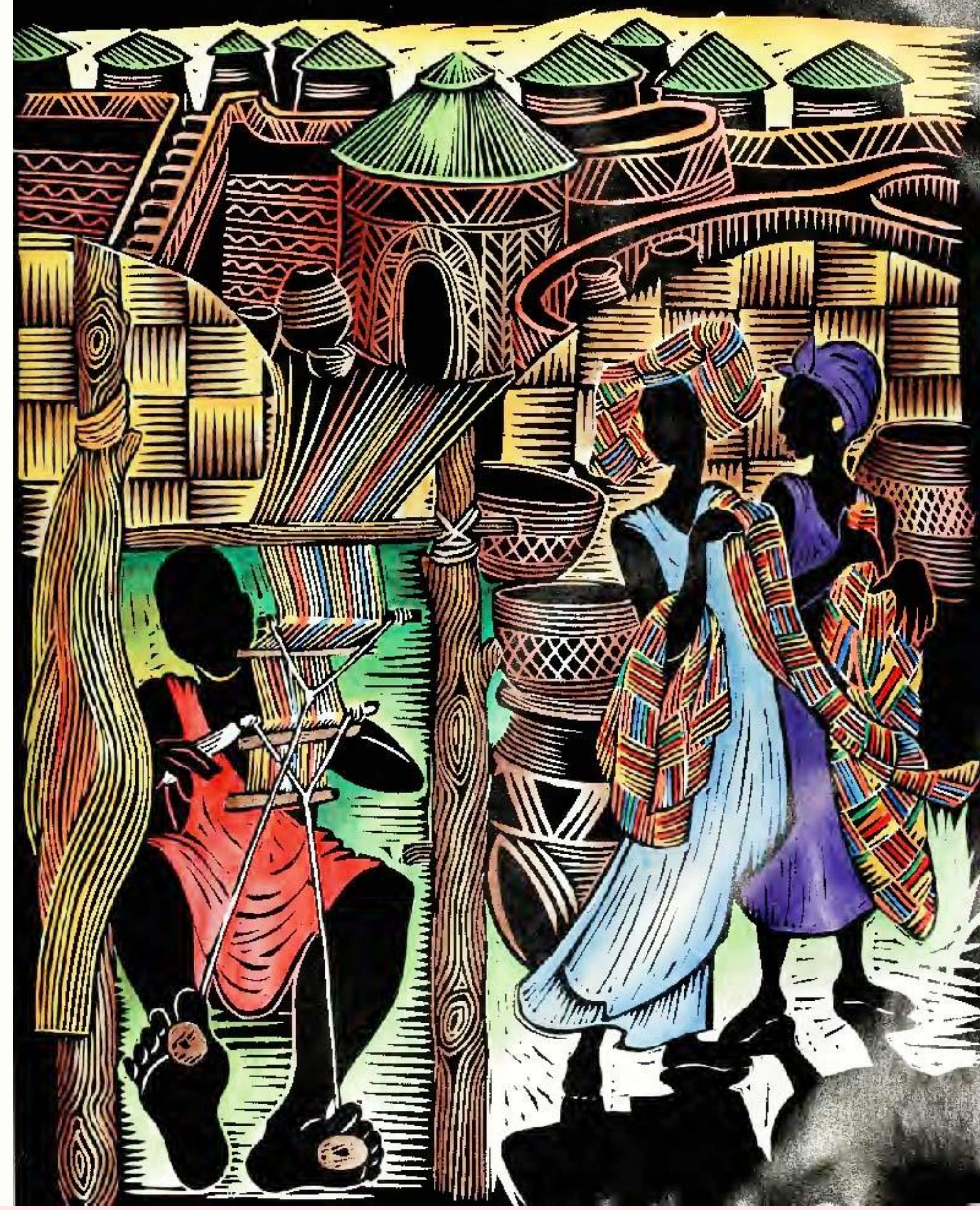
मोठा भाऊ आनंदाने हसायला लागला, पण धाकटा भाऊ उदास दिसत होता. "गावातील गरीब लोकांचे काय होणार?" सर्वात तरुणाने विचारले. "आपल्याला सर्व वडिलोपार्जित संपत्ती मिळाली तर त्या लोकांचे काय होईल?"

आम्ही," थोरला म्हणाला, "त्यांना धागे सोन्यात बदलायला शिकवू शकतो."

त्याचे म्हणणे ऐकून मुख्याध्यापक म्हणाले, "आज तुझे शिक्षण खऱ्या अर्थाने झाले आहे."

सात भावांनी काळजीपूर्वक लोकांना धाग्यांचे सोन्यामध्ये, म्हणजे सुंदर, बहुरंगी कपड्यांमध्ये रूपांतर करण्यास शिकवले. त्यांचे गाव प्रसिद्ध झाले आणि लोक समृद्ध झाले

त्या दिवसापासून आजपर्यंत सातही भाऊ मिळून शेती करत आहेत.

आणि वडिलांच्या आदरापोटी ते शांतपणे काम करत आहे.

आफ्रिकन शैलीतील विणकाम

पश्चिम आफ्रिकेतील घानाचे लोक सुंदर कापड विणण्यासाठी प्रसिद्ध आहेत. प्रत्येक जमात वेगवेगळ्या पद्धतीचे कापड विणते. आणि इंद्रधनुष्याच्या रंगाच्या रेशमी धाग्यांपासून बनवलेल्या कापडाला केंटे म्हणतात. घानामध्ये हे खूप लोकप्रिय आहे. घानामध्ये, पुरुष लहान लूम वापरतात जे ते एका गावातून दुसऱ्या गावात नेऊ शकतात. ते 4-6 इंची कपड्यांचे तुकडे देतात आणि त्या बदल्यात धान्य आणि इतर आवश्यक वस्तू घेतात. महिला कापडाचे मोठे तुकडे विणतात. ती मोठ्या लूम्सवर काम करते. या तुकड्यांना जोडून ब्लँकेट किंवा कार्पेट बनवले जातात.